

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

11 februarie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Petru Ursache,

judecători – Constantin Alerguș, Ghenadie Nicolaev, Vladimir Timofti și Nicolae Gordilă,

a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul, Dumitru Calendari împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 24 iunie 2013, în cauza penală în privința lui,

Radiș Dmitri Ivan, născut la 07 ianuarie 1985, originar și domiciliat în UTA Găgăuzia, s. Cazaclia, str. Cotovschi 44,

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 05 ianuarie 2012 pînă la 13 aprilie 2012 (prima instanță);

2. de la 21 mai 2012 pînă la 24 iunie 2013 (instanța de apel);

3. de la 16 octombrie 2013 pînă la 11 februarie 2014 (instanța de recurs).

Procedura de citare a fost legal executată.

S-au prezentat:

Procurorul Sergiu Crijanovschi, care a solicitat admiterea recursului în sensul declarat.

Avocatul Nicolai Carafizi în numele inculpatului Radiș Dmitri, care a solicitat respingerea recursului declarat.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Taraclia din 13 aprilie 2012, **Radiș Dmitri Ivan** a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 152 alin. (2) lit. e), 186 alin. (2) lit. b), 192¹ alin. (3) și 287 alin. (3) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa după cum urmează:

- în baza art. 152 alin. (2) lit. e) – închisoare pe un termen de 4 (patru) ani;

- în baza art. 186 alin. (2) lit. b) – închisoare pe un termen de 2 (doi) ani;

- în baza art. 192¹ alin. (3) – închisoare pe un termen de 4 (patru) ani;

- în baza art. 287 alin. (3) – închisoare pe un termen de 4 (patru) ani;

În conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate a fost stabilită pedeapsa definitivă – închisoare pe un termen de 4 (patru) ani 8 (opt) luni.

Totodată, prin prisma art. 90 Cod penal executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 (doi) ani.

2. Potrivit sentinței s-a stabilit că, la 21 iunie 2011 aproximativ la ora 04:30, Radiș Dmitri Ivan, conducând automobilul de model BMW 528, cu numărul de înmatriculare KAM 007, împreună cu o altă persoană care s-a aflat în mașină în calitate de pasager, în privința căruia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, deplasându-se pe șoseaua R-36 dintre s. Corten, r-nul Taraclia și or. Ceadâr-Lunga, în regiunea stâlpului electric nr. 41, încălcând grav și intenționat ordinea publică, din intenții huliganice prin ciocniri cu automobilul condus, au blocat pînă la oprirea definitivă, mijlocul de transport de model „Ford Tranzit”, cu numărul de înmatriculare LP AC 908, condus de șoferul Torlac I.S., după ce, continuînd acțiunile sale infracționale, Radiș D.I. împreună cu persoana în privința căruia cauza penală a fost disjunsă într-o procedură separată, folosind un cuțit și un băț din lemn, destinate pentru cauzarea leziunilor corporale, pe care periodic le transmiteau unul altuia, în prezența pasagerilor microbuzului susmenționat, Gherciu M.I. și Miha F.I., au început să-i aplice lui Torlac I. multiple lovituri cu mâinile, picioarele și cu bățul de lemn pe diferite părți ale corpului, o lovitură cu cuțitul în femurul piciorului stîng, cauzînd ultimului leziuni corporale de gravitate medie; la fel i-au aplicat cîteva lovituri cu mâinile pasagerului Gherciu M.I., cauzîndu-i leziuni corporale ușoare. Maltratarea a continuat pînă cînd Gherciu M.I. a fugit de la locul incidentului, iar Torlac I.S. n-a încetat să opună rezistență. Apoi Radiș D.I. și persoana necunoscută au răpit mijlocul de transport susmenționat deplasându-se într-o direcție necunoscută, pe care apoi l-au abandonat în fișia forestieră din regiunea s. Corten, r-nul Taraclia, la distanța de 300 m de șoseaua R-36, și au sustras pe ascuns din automobilul „Ford Tranzit” cu numărul de înmatriculare LP AC 908 următoarele bunuri ale lui Gherciu M.: cheile de contact, o placă cu numărul de înmatriculare, o gentuță, documente pentru automobilul menționat și bani în sumă de 3000 lei.

3. Sentința a fost atacată de către procuror, care a solicitat casarea parțială a acesteia pe motivul ilegalității și blîndeței pedepsei, în privința lui Radiș Dmitri, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

- Radiș Dmitri să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 152 alin. (2) lit. e), 186 alin. (2) lit. b), 192¹ alin. (3), 287 alin. (3) Cod penal;

- în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal să-i fie stabilită pedeapsa închisorii pe un termen de 3 (trei) ani închisoare;

- în baza art. 186 alin. (2) lit. b) Cod penal să-i fie stabilită pedeapsa închisorii pe un termen de 3 (trei) ani închisoare;

- în baza art. 192¹ alin. (3) Cod penal să-i fie stabilită pedeapsa închisorii pe un termen de 4 (patru) ani închisoare;

- în baza art. 287 alin. (3) Cod penal să-i fie stabilită pedeapsa închisorii pe un termen de 4 (patru) ani închisoare;

- în conformitate cu art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate să-i fie stabilită pedeapsa definitivă – închisoare pe un termen de 7 (șapte) ani.

În motivarea apelului său, acuzatorul de stat a indicat că la aplicarea pedepsei inculpatului, instanța de fond nu a ținut cont de personalitatea inculpatului, care se caracterizează negativ și care pe întreg procesul penal a dat dovadă de indiferență față de faptele comise, manifestându-se atitudinea neglijentă a acestuia față de ordinea de drept, încrederea acordată lui de către instanță nefiind meritată.

3.1 Sentința a mai fost atacată cu apel și de către avocatul Nicolai Carafizi în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie achitat.

În motivarea cerințelor sale avocatul a indicat asupra comiterii mai multor ilegalități de către organul de urmărire penală în timpul urmăririi penale, care s-au manifestat prin încălcarea procedurii de prezentare spre recunoaștere, prezentarea unor răspunsuri formale la cererile înaintate procurorului ierarhic superior, cât și lipsa cărorva probe care ar demonstra cu certitudine vinovăția inculpatului în faptele incriminate.

4. Prin decizia Curții de Apel Cahul din 24 iunie 2013, apelurile au fost admise, fiind casată parțial sentința în partea condamnării inculpatului în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal și în partea stabilirii pedepsei definitive, cu rejudecarea cauzei în această parte și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

- inculpatul a fost achitat de sub învinuirea înaintată în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, deoarece fapta nu a fost săvârșită de către acesta.

- tot el a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. b) Cod penal, fiind condamnat la 2 (doi) ani închisoare, art. 192¹ alin. (3) Cod penal, fiind condamnat la 4 (patru) ani închisoare și art. 287 alin. (3) Cod penal, fiind condamnat la 4 (patru) ani închisoare.

- potrivit art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate i-a fost stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 4 (patru) ani 8 (opt) luni.

- în conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 4 (patru) ani.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a statuat că la pronunțarea sentinței instanța de fond corect a determinat circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia asupra vinovăției inculpatului pe capetele de acuzare în baza art. art. 186 alin. (2) lit. b), 192¹ alin. (3) și 287 alin. (3) Cod penal. Aceste împrejurări au fost constatate prin totalitatea de probe administrate în cauza penală de către instanța de fond și apel, care au fost corect apreciate prin prisma pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, iar în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

Totodată instanța de apel a apreciat critic argumentele inculpatului precum că acesta la timpul indicat în actul de învinuire nu se afla la locul comiterii infracțiunii, ci în mun. Chișinău, fapt confirmat și de către soția acestuia Radiș Iulia, odată ce aceste declarații sunt combătute însăși prin declarațiile inculpatului, cât și de alte probe administrate pe cauza penală dată.

Totodată în partea ce ține acuzarea inculpatului în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, instanța de apel a constatat că prima instanță nu a apreciat just declarațiile

părții vătămate Torlac Ivan, care a declarat că fractura așchiată a mâinii – leziune care a determinat plasarea leziunilor acestuia la categoria celor de gravitate medie – i-a fost provocată anume de lovitură lui Diulgher Alexandr cu piciorul. Această circumstanță exclude culpa inculpatului în infracțiunea sus menționată.

Aprecierea eronată de către prima instanță a probelor pe acest capăt de acuzare, soldată cu judecarea eronată a cauzei, a determinat necesitatea casării parțiale a sentinței și pronunțării unei noi hotărâri de achitare a inculpatului pe acest capăt de acuzare, deoarece fapta nu a fost săvârșită de către inculpat.

În partea stabilirii pedepsei inculpatului pentru infracțiunile comise, instanța de apel a indicat că instanța de fond a ținut cont de gravitatea infracțiunilor comise, de motivul acestora, de persoana inculpatului, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului și corect a individualizat pedeapsa pentru fiecare infracțiune în parte. În același timp s-a indicat că termenul de probă stabilit inculpatului a fost unul prea mic în coraport cu faptele săvârșite și personalitatea inculpatului, în acest sens fiind stabilită necesitatea majorării termenului de probă, satisfăcând în această parte apelul procurorului.

6. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs de către procuror, care, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) și 10) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului său, procurorul a indicat că decizia este pasibilă casării din motiv că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii și acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, precum și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Referindu-se la argumentele instanței de apel în sensul achitării inculpatului pe capătul de acuzare în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, recurentul a indicat că decizia nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, odată ce nu au fost luate în considerație declarațiile părții vătămate Torlac Ivan, care a declarat că a simțit o durere puternică în urma loviturii cu un băț din lemn în mîna dreaptă, care a ridicat-o atunci cînd se apăra de la lovituri. De asemenea s-a invocat și ignorarea declarațiilor părții vătămate Gherciu Mihail, care a declarat că atunci cînd atacatorii aplicau lovituri, Diulgher A. avea un cuțit, iar cea de-a doua persoană (inculpatul) avea în mîna un băț din lemn cu care aplica lovituri, astfel impunîndu-se concluzia asupra veridicității acuzării inculpatului pe capătul de acuzare în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal.

La fel, procurorul a indicat că instanța de apel admițînd apelul procurorului a admis ceea ce nu a fost solicitat, precum și nu a dat răspuns la argumentul invocat în apel precum că instanța de fond incorect a stabilit prezența circumstanței atenuante prevăzute de art. 76 alin. (1) lit. a) Cod penal, odată ce inculpatului i-au fost incriminate trei infracțiuni grave pe lîngă cea mai puțin gravă.

Procurorul a mai indicat că la stabilirea pedepsei, motivarea soluției instanței de apel contrazice dispozitivul hotărârii și acesta este expus neclar, odată ce instanța

de apel a admis integral apelul său pe de o parte, fapt indicat în prima propoziție din partea dispozitivă a deciziei, iar pe de altă parte a admis parțial apelul procurorului în partea stabilirii pedepsei, reieșind din motivarea deciziei.

S-a mai indicat că la individualizarea pedepsei inculpatului instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, odată ce inculpatul a fost ilegal și neîntemeiat achitat pe capătul de acuzare în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, iar inculpatul urmează a fi sancționat cu o pedeapsă mai aspră decât cea aplicată de către instanțele de fond și apel.

7. Judecând recursul declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art. 435 alin. (1) pct. 2), lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Astfel, Colegiul lărgit reține că prin sentință, inculpatul a fost condamnat în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, după semnele calificative, vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății, care nu este periculoasă pentru viață și nu a provocat urmările prevăzute la art.151, dar care a fost urmată de dereglarea îndelungată a sănătății, săvârșită de două persoane, în baza art. 186 alin. (2) lit. b) Cod penal, după semnele calificative, furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșit de două persoane, în baza art. 192¹ alin. (3) Cod penal, după semnele calificative, răpirea mijlocului de transport fără scop de însușire, săvârșită de două persoane, acțiuni însoțite de violență periculoasă pentru viața sau sănătatea victimei și în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, după semnele calificative, huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc prin obrăznicie deosebită, săvârșite de două persoane, cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății.

Această încadrare a fost reținută și de către instanța de apel, cu excepția capătului de acuzare în baza art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal, pe care inculpatul a fost achitat din motiv că fapta nu a fost săvârșită de către el. În motivarea soluției adoptate în acest sens, instanța de apel a menționat că potrivit declarațiilor părții vătămate Torlac I., vătămarile medii (fractura așchiată a mâinii, care a plasat vătămarile provocate acestuia în categoria celor medii), a fost provocată de lovitura lui Diulgher A. cu piciorul, ceea ce exclude culpa inculpatului în fapta prevăzută de art. 152 alin. (2) lit. e) Cod penal.

Totodată, în ședința instanței de apel din 28.03.2013 la materialele cauzei a fost anexată sentința judecătorească Taraclia din 18.10.2012, **care este irevocabilă**, în privința coparticipantului la infracțiunea comisă de inculpat, pe nume Diulgher Alexandru (V. III, f.d. 76). Potrivit acesteia a fost stabilit că anume Diulgher A. a urcat la volanul automobilului răpit și a plecat de la locul faptei. La fel, este indicat că anume Diulgher A. i-a provocat vătămarile medii părții vătămate Torlac I., fapt confirmat de către primul în declarațiile date în ședința de judecată și tot în această sentință neregăsindu-se episodul de comitere a furtului de către două persoane. În această sentință s-a mai indicat asupra faptului conducerii mijlocului de transport de model BMW cu n/î KAM 007, anume de către Diulgher A., care a inițiat acțiunile

huliganice împotriva părților vătămate prin tamponarea automobilului lui Torlac I. pînă la stoparea acestuia.

Potrivit art. 467 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărîrile judecătorești definitive sînt obligatorii pentru toate persoanele fizice și juridice din țară și au putere executorie pe întregul teritoriu al Republicii Moldova. Iar potrivit prevederilor art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, în limitele prevederilor arătate în alin.(1), instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate și cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului.

Reieșind din aceasta, la soluționarea apelului, instanța de apel urma să aprecieze acțiunile inculpatului, prin prisma constatărilor din sentința în privința lui Diulgher A. și nu putea să elucideze circumstanțe care se exclud prin sentința sus vizată.

Reieșind din cele expuse, se concluzionează că la judecarea cauzei, instanța de apel nu a respectat prevederile art. 414 Cod de procedură penală, a admis erori care au afectat aspectul de drept al cauzei și asemenea erori pot fi corectate doar de către instanța de apel.

În contextul celor expuse, Colegiul penal lărgit constată necesitatea casării deciziei, cu dispunerea rejudecării în instanța de apel, într-un nou complet de judecată.

La rejudecarea cauzei în ordine de apel, instanța urmează să ia în considerare cele expuse în prezenta decizie, precum și să precizeze în învinuirea formulată inculpatului, rolul acestuia la comiterea huliganismului, odată ce prin sentința în privința lui Diulgher A. s-a constatat că anume el a condus automobilul de model BMW cu n/î KAM 007 și a inițiat acțiunile huliganice împotriva părților vătămate prin tamponarea automobilului lui Torlac I. pînă la stoparea acestuia.

La fel, urmează să se indice probele prin care se constată intenția inculpatului la comiterea infracțiunii prevăzute de art. 192¹ alin. (3) Cod penal, luînd în considerație că din sentința în privința lui Diulgher A., rezultă că anume ultimul a urcat la volanul automobilului părții vătămate Torlac I. și a plecat de la locul faptei, iar Radiș I. în acest timp se deplasa cu automobilul lui Diulgher A.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel, urmează să constate cu cine anume inculpatul a comis infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. b) Cod penal, urmînd să indice asupra probatoriului care dovedește aceste circumstanțe.

Astfel, instanța de apel trebuie să judece apelurile în strictă conformitate cu prevederile legii, să verifice argumentele invocate anterior și în recurs și să adopte o hotărîre legală și întemeiată, pe care părțile vor fi în drept să o atace în ordinea stabilită de lege.

Totodată, se reține necesitatea dispunerii rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Comrat, odată ce cauza penală dată a fost examinată de către două complete de judecată din cadrul Curții de Apel Cahul, fapt ce ar putea provoca imposibilitatea formării unui complet de judecată, la rejudecarea cauzei și implicit, ar duce la tergiversarea examinării ei.

8. În conformitate cu prevederile art. art. 46, 338, 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul, Dumitru Calendari, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 24 iunie 2013, cu dispunerea rejudecării cauzei în Curtea de Apel Comrat.

Decizia nu este susceptibilă de atac, pronunțată în ședință publică la 25 februarie 2014.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Constantin Alerguș

Ghenadie Nicolaev

Vladimir Timofti

Nicolae Gordilă